

Kontrola proizvodnosti - pasmine za proizvodnju mesa

Modul: Principi uzgoja životinja

VJEŽBE

- Kontrola proizvodnosti mesnih pasmina goveda provodi se u stadima gdje se nalaze uzgojno valjana matična i u matičnu knjigu upisana grla prema preporukama ICAR-a
- Kontrolom proizvodnosti prikupljaju se proizvodni podatci životinja uporabni za procjenu ekonomičnosti uzgoja, procjenu tržišne vrijednosti životinje pri prodaji te za genetsko vrednovanje.

Pasmine u kontroli proizvodnosti:

- Mesne pasmine goveda koje se trenutno uzgajaju u Republici Hrvatskoj te koje podliježu kontroli proizvodnosti dijele se na intenzivne, poluintenzivne i ekstenzivne (robustne) pasmine.

Charolais

Limousin

INTENZIVNE I POLUINTENZIVNE MESNE PASMINE GOVEDA

Hereford

Blonde d'aquitaine

INTENZIVNE I POLUINTENZIVNE MESNE PASMINE GOVEDA

Crni angus

Crveni angus

Aubrac

Salers

Belgijsko plavo govedo

Galloway

Prisutne su uglavnom putem duboko smrznutog sjemena za umjetno osjemenjivanje

Škotsko visinsko govedo - ekstenzivna mesna pasmina koja se trenutno uzgaja u RH

Kontrola proizvodnje mesa

Kontrola proizvodnje mesa provodi se u stadima u kojima se drže uzgojno valjana grla mesnih pasmina.

Kontrolna vaganja te ocjena mišićavosti muškog i ženskog podmlatka vrše se u dobi od 90 do 450 dana.

Ocjenjuje se i status bezročnosti.

Utvrđivanje tjelesne mase obavlja se vaganjem. Kontroliraju se sljedeća svojstva:

- **mišićavost** - subjektivna procjena ovlaštenog ocjenjivača HPA. Ocjenjuju se svojstva izraženosti butova, leđa i pleća skupnom ocjenom od 1 do 9
- **porodna tjelesna masa** - utvrđuje se odmah nakon teljenja ili najkasnije 48 sati nakon teljenja
- **120-danska tjelesna masa** - tjelesna masa žive životinje u dobi između 90 i 150 dana koja se standardizira na 120 dana
- **200-danska tjelesna masa** - tjelesna masa žive životinje u dobi između 151 i 280 dana koja se standardizira na 200 dana
- **365-danska tjelesna masa** - tjelesna masa žive životinje u dobi između 281 i 450 dana koja se standardizira na 365 dana.

- **Ocjena mišićavosti** vrši se od strane predstavnika HPA za sav rasplodni podmladak na farmi
- Bilježe se podaci o gospodarstvu, datum prikupljanja podataka, životni broj životinje, tjelesna masa životinje, ocjena mišićavosti te status bezročnosti
- Obzirom na **status bezročnosti**, životinje se ocjenjuju ocjenama od 1 do 4 gdje je 1 - prirodno bezročna životinja, 2 - obezročena životinja, 3 - prisutan rudimentirani rog te 4 - prisutan labavi („tihan”) rog.

Provedba kontrolnih vaganja

Kontrolna vaganja provode se dva puta godišnje, odnosno provodi se:

- proljetno kontrolno vaganje (preporuka je da se vaganje provede prije početka držanja na pašnjaku, odnosno prije početka pašne sezone)
 - jesensko kontrolno vaganje (provodi se na kraju pašne sezone u jesen, odnosno na kraju vegetacijske sezone)
- Tijekom obrade podataka o tjelesnoj masi izmjerenoj pri kontrolnim vaganjima vrši se:
 - standardizacija tjelesne mase na 200 dana (od rođenja do odbića)
 - izračunava se prirast od rođenja do odbića
 - izračunava se prirast u testnoj stanici
 - izračunava se prirast od odbića do klanja
 - izračunava se neto dnevni prirast na temelju klaoničkih podataka.

Ocjena mišićavosti

- Mišićavost životinja na gospodarstvu ocjenjuje ovlaštene ocjenjivač HPA.
- Pri ocjeni mišićavosti ocjenjuju se sljedeća svojstva:
 - širina pleća
 - širina leđa
 - razvijenost bedara
 - širina bedara
 - dubina bedara
 - razvijenost bedara iznutra
 - razvijenost bedara sa strane.
- Ocjene za svojstva mišićavosti kreću se od **1 do 9**
- 1 - vrlo loša, 2 - loša, 3 - nedovoljna (manjkava), 4 - dovoljna, 5 - prosječna, 6 - zadovoljavajuća, 7 - dobra, 8 - vrlo dobra, te 9 - izvrsna (optimalna).

Kontrola svojstava tovnosti na temelju podataka sa linije klanja - goveda

Klasifikatori kod ocjene stupnja zamašćenosti masnim tkivom i klasiranja u klase - E, U, R, O, P

Klase		Obilježja - opis	
Naziv	Oznaka	Trup - polovica	Osnovni dijelovi trupa - polovice
Izvrсна	E	svi profili su izuzetno visoko zaobljeni izrazita zaobljenost mišića	but: izrazito popunjen i oblikovan, visoko zaobljen leđa: vrlo široka; izrazito izbočena po cijeloj dužini lopatica: izrazito popunjena i oblikovana
Vrlo dobra	U	profili dobro u cijelosti zaobljeni vrlo dobra punoća mišića	but: dobro oblikovan i popunjen leđa: široka i izbočena lopatica: oblikovana i popunjena
Dobra	R	profili u cijelosti ravni dobra punoća mišića	but: dobro razvijen leđa: izbočena ali manje široka lopatica: srednje razvijena
Osrednja	O	profili su ravni do udubljeni osrednja punoća mišića	but: srednje razvijen leđa: srednje razvijena lopatica: srednje razvijena do skoro ravna
Slaba	P	svi profili vrlo udubljeni slaba punoća mišića	but: slabo razvijen leđa: uska s izbočenim kostima lopatica: ravna s izbočenim kostima

Klasifikatori kod ocjene stupnja prekrivenosti masnim tkivom i klasiranja u klase - 1, 2, 3, 4, 5

Stupanj prekrivenosti masnim tkivom		Opis prekrivenosti masnim tkivom	
Naziv	Oznaka	Na površini trupa	U šupljinama trupa
Vrlo slaba	1	Vrlo tanke naslage masnog tkiva na cijelom trupu	Bez vidljivih naslaga masnog tkiva u prsnoj šupljini
Slaba	2	Tanki sloj masnog tkiva na trupu; mišići gotovo svugdje vidljivi	Mišići u prsnoj šupljini su između rebara jasno vidljivi
Srednja	3	Mišići su, osim na butu i lopatici, gotovo svugdje prekriveni tankim slojem masnog tkiva	Mišići u prsnoj šupljini su između rebara još vidljivi između tankog sloja masnog tkiva na rebrima
Jaka	4	Mišići na butu i lopatici samo su mjestimično vidljivi između naslaga masnog tkiva; nešto izrazitije naslage na prsima	Mišići u prsnoj šupljini između rebara prekriveni su masnim tkivom
Vrlo jaka	5	Trup je u cijelosti prekriven masnim tkivom; deblje naslage masnog tkiva vidljive su na prsima	U prsnoj šupljini vidljive prilične naslage masnog tkiva

Kontrola svojstava tovnosti na temelju podataka sa linije klanja - svinje

- Svinje za klanje razvrstavaju se prema utvrđenom udjelu mišićnog tkiva u polovicama mase 50 - 120 kg u trgovačke klase SEUROP prema slijedećoj shemi:
- Shema. Trgovačke klase svinjskih polovica propisane Pravilnikom (NN 02/2009).

Trgovačka klasa	Udio mišićnog tkiva iz mišića trupa, %
S	60 i više
E	55 i više, ali manje od 60
U	50 i više, ali manje od 55
R	45 i više, ali manje od 50
O	40 i više, ali manje od 45
P	manje od 40

Ocjena vanjštine mesnih pasmina goveda - pasmine za proizvodnju mesa

- Ocjena vanjštine krava vrši se nakon drugog teljenja prilikom posjeta farmi kod provedbe proljetnog i jesenskog vaganja.
- Pri ocjeni treba uzeti u obzir je li životinja gravidna ili je oteljena zato što visokogravidne krave ne proizvode mlijeko za othranu teleta.
- Ocjena vanjštine bikova vrši se prilikom komisijske ocjene potencijalnog rasplodnjaka.
- Komisijskoj ocjeni potencijalni rasplodnjak pristupa u dobi od 365 dana pa do dobi od 450 dana (15 mjeseci).
- Preporuka je da se životinja, uz prethodni 12-satni post, dan prije ili na dan komisijske ocjene važe na temelju čega se izračunava trenutni životni dnevni prirast (g).

Tijekom ocjene vanjšine promatra se:

- mišićavost (ranije opisanim načinom)
- okvir (građa skeleta)
- funkcionalna svojstva
- opća (ostala) svojstva
- ocjena tipa.

Ocjene su u rasponu od 1 do 9 pri čemu je 1 = vrlo loše; 2 = loše; 3 = nedovoljno (manjkavo); 4 = dovoljno; 5 = prosječno; 6 = zadovoljavajuće; 7 = dobro; 8 = vrlo dobro; 9 = izvrsno (optimalno).

HVALA NA POZORNOSTI ! 😊